

Paikkatietokoulutusta terveydensuojeluviranomaisille

Alkukartoitus ennen koulutuksen aloittamista.

OHJELMA

Koulutuksen päivien rakenne:

Uuden asian opiskelua Zoomissa pääsääntöisesti 9–12 opettajan johdolla. Sen jälkeen itsenäistä työskentelyä harjoitusvihkon (olemassa oleva, tarkistetaan toiminta QGIS-version mukaan ja tehdään päivityksiä tarvittaessa) harjoituksilla, ja osin myös sovellusalan tehtävillä. QGIS-ohjelmiston asennus omalle koneelle ennen aloituspäivää.

22.9.2022 Aloituspäivä, paikkatiedon ja QGIS:n perusteet (klo 9–15.00)

- Koulutuksen ohjelma ja tavoitteet, oppimisympäristö, toimintatavat, esittäytymiset
- Lopputyön tehtävänannon esittely
- Mitä on paikkatieto - paikkatietokäsitteet
- Koordinaatit ja niiden merkitys
- Paikkatiedon tallennusmuodot: vektori, rasteri, CAD
- Paikkatieto-ohjelmistot ja –sovellukset (työasema, verkko, mobiili)
- Aineistojen tuottajat
- Esimerkkejä paikkatiedon käytöstä terveydensuojelussa
- QGIS-ohjelmiston esittely
- QGIS-käyttöliittymä ja peruskäyttö
- QGIS:n peruskäyttö: karttatulosteen luominen, ominaisuustietojen tarkastelu ja niiden teemoittaminen teemakartoiksi

- Ohjeistus itsenäiseen työskentelyyn
 - Harjoitusvihko 1, luvut 1-4

4.10.2022 Avoimet paikkatietoaineistot (klo 9–12)

- Keskustelu tehtävästä, QGIS-käyttöliittymän kertaus
- Avointen paikkatietoaineistojen käyttö:
 - Katselupalvelut, rajapintapalvelut, latauspalvelut.
 - Paikkatietoformaatit eri aineistoissa, koordinaatistojen hallinta.
 - Syventyminen Maanmittauslaitoksen ja SYKE:n aineistoihin.
 - GTK:n aineistot, SYKE:n Value-työkalu, muut terveydensuojelussa olennaiset avoimet aineistot
- Ohjeistus itsenäiseen työskentelyyn: Tehtävä MML:n ja SYKE:n aineistojen lataamisesta ja käytöstä QGIS:ssä, WMS- ja WFS-palvelujen lisääminen

13.10.2022 Paikkatietoaineiston luominen ja muokkaaminen (klo 9–12)

- Keskustelu tehtävästä, kertaus
- Paikkatiedon luominen digitoimalla: piste, viiva, alue
- Ominaisuustiedon luominen ja muokkaaminen ominaisuustietotaulussa
- Itsenäisen työskentelyn ohjeistus:
 - Vihko 2, luku 1

3.11.2022 Tukiklinikka (klo 9–12)

- mitä on koettu ongelmaksi QGIS:ssä, aineiston luomisessa, datan havainnolistamisessa jne.
- miten on lähtenyt pohtimaan lopputehtävän toteuttamista: mitä tietoja vedenmuodostumisalueen riskien arviointiin ja hallintaan tarvittaisiin
- mistä tarvitsisi enemmän aineistoa/ohjausta

Vinkkejä lopputyön tekemiseksi: esim. mistä em. tietoja voisi hakea, esimerkkejä, miten niitä havainnollistetaan kartalla, tietojen lisääminen attribuuttitauluihin jne.

9.11.2022 Terveydensuojelutehtävissä hyödyllisten paikkatietoaineistojen käyttö QGIS-ohjelmassa (klo 9–12)

- Kertausta – kysymyksiin vastausta yhteisesti
- Digitointi, trace-työkalun käyttö vedenjakelualueiden digitoinnissa
- Tietokantaliitoksen käyttö paikkatietoaineiston luomisessa. Esimerkki: kunnalliseen vesijohtoverkoston liittyneiden kiinteistöjen luominen liittyneiden taulukon ja kiinteistöraja-aineiston avulla
- Paikkatiedon luominen taulukoitujen koordinaattipisteiden avulla
- Geokoodauksen käyttö paikkatietoaineiston luomisessa. Esimerkki: valvontakohteiden paikantaminen osoiteaineiston avulla
- Itsenäisen työskentelyn ohjeistus:
 - Keskustelu tehtävästä
 - Avoimen aineiston paikkatietojen lataaminen ja järjestely
 - Muun avoimen aineiston tuominen paikkatiedoksi
 - Organisaation oman tiedon tuominen paikkatiedoksi
 - Lopputehtävän viimeistelyn ohjeet

23.11.2022 Kertausta yhteisesti opitut asiat ja yhteinen ohjausklinikka (itsenäisen työn osalta) (klo 9–12)

- viimeiset vinkit ja ohjaus lopputöihin
- jakaantuminen pareihin (parit voivat kommentoida ja käydä läpi töitään)

1.12.2022 Lopputehtävän käsittely ja koulutuksen päätös (klo 9–16)

- Lopputehtävän käsittely työpareittain tai koko ryhmällä sopimuksen mukaan
- (Työparien) Havainnoista ja oivalluksista keskustelu yhteisesti